

Logik I

Institutionen för matematik och statistik, Helsingfors universitet

Våren 2015

Övning 9

Uppgifterna baserar sig på kapitel 2.10–2.11 om substitution och allkvantifikatorns regler i naturlig deduktion i Jouko Väänänen's Logic One.

1. (Repetition) Låt $\mathcal{M} = (M, R^{\mathcal{M}})$, där

- $M = \{2, 3, 4, 5, 6\}$ och
- $(a, b) \in R^{\mathcal{M}}$ om och endast om b är delbar med a .

Vilken mängd definierar formeln

- (a) $\exists x(R(x, y) \wedge \neg x = y)$
- (b) $\exists y(R(x, y) \wedge \neg x = y)$

i modellen?

2. Är termen t fri för variabeln x i formeln A då

- (1) t är y och A är $\exists yR(x, y)$
- (2) t är y och A är $\exists xR(x, z)$
- (3) t är y och A är $\exists zR(x, y)$
- (4) t är z och A är $\exists zP(z) \wedge R(x, y)$
- (5) t är z och A är $\exists zP(z) \wedge R(x, z)$

Om substitutionen är tillåten, vad är då $A(t/x)$?

3. Bevisa följande specialfall av substitutionslemmat: Låt A vara formeln $\forall z(R_0(y, z) \rightarrow P_0(z))$. Låt termen t vara variabeln x . Då är följande villkor ekvivalenta för alla modeller $\mathcal{M}$ och tolkningar s :

- (1) $\mathcal{M} \models_s A(t/y)$
- (2) $\mathcal{M} \models_{s(a/y)} A$, där $a = t^{\mathcal{M}}\langle s \rangle$.

4. Härled med naturlig deduktion satsen $\forall xR_0(x, x)$ från satsen $\forall x\forall yR_0(x, y)$.

5. Härled satsen $\neg\forall xP_0(x)$ från satsen $\forall x\neg P_0(x)$.

6. Härled satsen $\forall yP_1(y)$ från satserna $\forall xP_0(x)$ och $\forall x(\neg P_1(x) \rightarrow \neg P_0(x))$.